

Algirdas Ambrazas – enciklopedistas ir publicistas

Nemaža dalis šios dienos vyresniosios lietuvių muzikologų kartos atstovų yra stebėtinais visapusiški – Vytautas Landsbergis, Ona Narbutienė, neseniai mus palikęs Adeodatas Tauragis, Jonas Bruveris, Juozas Antanavičius ir šios konferencijos pagerbiamas Algirdas Ambrazas. Iš jų nemaža dalis yra enciklopedinio tipo asmenybės. Jei A. Tauragis garsėjo kaip nepamainomas istorinių faktų ir pačios muzikos žinovas, tai profesorius Ambrazas – plataus teorinių reiškinių spektro sisteminiu suvokimu. Neatsitiktinai jie yra ir vieni pagrindinių šiandien leidžiamos „Muzikos enciklopedijos“ darbininkų.

Algirdas Jonas Ambrazas pamažu tampa muzikologijos profesoriaus įvaizdžiu. Jis pirmiausia prisimenamas, kai reikia konsultacijos muzikos teorijos klausimais, kai ginamos disertacijos, svarstoma tolesnė muzikos mokslo ateitis ir t.t., ir t.t. Ilgą laiką jo svajota apie galimybę ilgiau pasėdėti prie rašomos naujos knygos, bet, deja, kiekvieną dieną jo reikėdavo įvairiuose posėdžiuose – Muzikos teorijos katedroje (kuriai jis vadovavo dvi kadencijas, 1987–1998 metais), Senate, Kolegijoje, Lietuvos Mokslo taryboje ar Kompozitorių sąjungoje. Jis buvo įkalbėtas kuruoti naujai įsteigtą Muzikos akademijos Muzikologijos institutą, tiesa, dar kuklų, bet turintį tapti šios mokslo šakos varikliu.

Nuo pirmosios enciklopedijos, sumanytos prancūzų filosofų, mokslininkų ir literatų, suburtų Denis Diderot, jau praėjo ketvirtis tūkstantmečio, tačiau pasaulyje dar daugybė tautų neturi ne tik atskirų sričių, bet ir bendrųjų enciklopedijų. Lietuvos muzikų visuomenė trečiąjį tūkstantmetį pasitiko išleisdama pirmąjį „Muzikos enciklopedijos“ tomą, o po trejų metų štai turime ir antrąjį¹. Prie jų spartesnio pasirodymo itin daug prisidėjo profesorius A. Ambrazas. Jeigu atskirus nesudėtingus straipsnelius gali rašyti daugelis, tai visumą apimančių skvarbų žvilgsnį turi toli gražu ne kiekvienas.

Prof. A. Ambrazui teko atsakingiausias vyriausiojo redaktoriaus baras, aprėpiantis ir strateginius leidinio modelio formavimo uždavinius, ir temų struktūrinio medžio sudarymą, ir, pagaliau, atskirų definicijų formuluočių tikslinimą. Muzikologo nuosekliai peržiūrėta abiejų tomų visa teorinė medžiaga, daug rašyta paties. Tokiu pačiu principu jis tvarko ir kitų autorių tekstus, „prasibraudamas“ pro visus brūzgynus, papildydamas, paaiškindamas. Jeigu Profesorius peržiūrėjo tekstą, gali būti ramus – viskas bus sužiūrėta. Enciklopedijos redaktorių grupės vyresnioji redaktorė Birutė Žalalienė vyriausiąjį leidinio redaktorių apibūdina kaip be galo pareigingą: „Jeigu mato, kad stinga straipsnio, sako: ‘aš gal parašysiu’. Jaučia atsakomybę už savo prisiimtą barą, nuolat tuo susirūpinęs, dirba ne tik savo konkrečioje srityje – jei reikia, atneš ir portretą ar plokštelę.”²

Pažindami profesorių turbūt nesunkiai įsivaizduotume, kad enciklopedija jam daugiau yra pareigos nei meilės vaisius, bet jis jos nenusimeta ir kantriai stumia pirmyn. Enciklopedija natūraliai gulo į dienotvarkę kaip viena pagrindinių jo vadovaujamo Muzikologijos instituto darbo kryptių ir tam tikrais momentais (ypač artėjant prie eilinio tomo pabaigos) ši šalutinė darbo sritis tampa dominante. Rašęs Lietuviškajai tarybinei enciklopedijai, Mažajai lietuviškajai tarybinei enciklopedijai, Tarybų Lietuvos enciklopedijai, Suomijos muzikinei enciklopedijai, Muzikos enciklopedijai ir turėdamas patirties, net ir įsivyravus pesimistinėms, pasidavimo nuotaikoms, jis į šią pareigą žiūri be jokio skepticizmo, suprasdamas, kad kažkada vis tiek turės būti pirmasis blynas.

Pirmiesiems dviem lietuviškosios „Muzikos enciklopedijos“ tomams profesorius parašė 156 straipsnius, iš jų 20 yra stambūs, o 19 rašyti su bendraautoriais. (Čia neįskaiciuoti jau parašytieji trečiajam tomui.) Tarp jų rasime sudėtingus straipsnius apie antikos muzikos teorinę sistemą, bažnytines dermes, metrotektonizmą, muzikos formą, muzikos kalbą, muzikos kūrinų analizę, muzikos sistemą, muzikos stilių, muzikos teoriją, neofolklorizmą ir pan. Daugelis šių temų nėra lengvai perkeltos iš kitų enciklopedijų. Jas profesorius yra permąstęs rengdamas muzikos teorinių sistemų kursą, nušlifavęs ilgametėje pedagoginėje praktikoje.

Vartant profesoriaus parašytų straipsnių sąrašą kartais darosi apmaudu, kad tokios kvalifikacijos mokslininkas kartais turi užsiimti visiškai elementariais dalykais, nes kažkas laiku neatlieka darbo ar nusprendžia, jog dirbti enciklopedijai visiškai neapsimoka. Pagalvoju, kad per visus trisdešimt metų, tiek

pažįstu profesorių, žodžio „neapsimoka“ iš jo lūpų neteko išgirsti. Jam matas yra lietuvių muzikos kultūra, o ne centai ar litai. Lygiai taip pat profesorius neišmoko atsiriboti ir dalį funkcijų perleisti kitiems. Jis ligi šiol kaip mokinukas smulkiai protokoluoja visus posėdžius, žinodamas, kad kiti ne taip atidžiai pažvelgs į svarstomus klausimus ir vėliau jis, ko gero, negalės atkurti tos medžiagos. Užtat visi kiti gali sėkmingai šia profesoriaus talpykla pasinaudoti. Taigi Literatūros ir meno archyvas, jau disponuojantis dalimi profesoriaus rankraščių, ir ateity pasipildys ne vien su profesoriaus asmeniu susijusia kolekcija.

Rašant enciklopediją ypač vertinga savybė (matyt, atėjusi iš pedagogo patirties) – sugebėjimas iš bet kokio teksto išžvejoti racionalią mintį ir sukonstruoti nuoseklų, logišką dėstymo karkasą. Enciklopedijos tekstams, kaip žinia, būtinas lakoniškumas ir preciziškas formulavimas. Čia neišvengiami glaudūs saitai su kalbininkais. Stebėtina, bet lemtingos aplinkybės dovanojo net brolių lituanistą – prof. habil. dr. Vytautą Ambrazą. Nuolatinis kalbos trenžas vyksta ir daugiamėčiuose kassavaitiniuose Muzikos terminijos komisijos posėdžiuose su habil. dr. Vytautu Vitkausku, tikslinant seniai vartojamus ir siūlant naujus muzikos terminus, rengiant jų žodyną.

Tam, be abejonės, praverčia ir kitų kalbų (prancūzų, vokiečių, lenkų, rusų, anglų) mokėjimas, ne tik padedantis naudotis originalia muzikologine literatūra, enciklopedijomis, bet ir atskleisti atskirų terminų genezę bei vartoseną skirtingose teorinėse mokyklose. Atsiranda idėjų, koku keliu einant galima būtų logiškai įterpti naujus terminus į jau esamą lietuviškos terminijos sistemą, išlaikant sąsajas su jau susiklosčiusiu skirtingu teorinių mokyklų palikimu, jų kryžiuimosi atskirais Lietuvos istorijos etapais pasekmėmis.

Enciklopedinis tikslumas ir nepaprastai platus akiratis labai aiškiai matyti ir publicistikos darbuose, kai perskaičius straipsnį nekyla jokių klausimų. Kartu profesorius visada iškelia ir gina tai, kas jam iš tikrųjų atrodo svarbu. Todėl ne vieną straipsnį yra parašęs ne redaktorių spiriamas, o savo pilietiškos pareigos vedinas.

Nors profesoriaus darbų pagrindinė kryptis mokslinė, o pagal aprėptamų darbų barą jis kartais vadinamas lietuviškuoju Cholopovu, jam nebūdinga sausa ir sterili kalba. Profesorius yra pilnas polėkio ir tą gali pajusti ne tik keliaudamas kartu į konferencijas ar šiaip bendraudamas, bet ir, tarkim, skaitydamas poetišką straipsnį apie Oskaro Milašiaus kapo lankymą Prancūzijoje. Ir pamatai, kiek vidinės šilumos ir elegancijos jame slypi.³

Pristatydamas prancūzų kompozitorių ir teoretiką Cloude'ą Ballifą, profesorius įdeda paantraštę: „muzikas, mąstytojas, žmogus“. Kaip pats vėliau prisipažino, šio nežinomo autoriaus darbas jį „sudomino ne tiek pačia skirtingų technikų sintezės idėja (vienaip ar kitaip ją kėlė R. Réti, J. Jasseras, H. Pfrogneris ir kt.), kiek profesionalių muzikos teoretikų knygoje retoku įsigilinimu į patį kūrybos procesą, muzikinės psichologijos ir estetikos problemas.“⁴ Ir nors mokslininko užduotis yra enciklopediškai išsamiai ir tiksliai pristatyti čia pat skelbiamo straipsnio autorių, jis neišvengiamai atskleidžia ir savo santykį su šiuo žmogumi (bendraudant „neigavo nė lašo tariamo orumo, juoba išdidumo“ – lyg būtų apie save pasakęs), nusako, kuo jam tas žmogus imponuoja. „Jį domina ne tik technologiniai komponavimo, „amato“ uždaviniai, bet ir platesnės meno problemos. Tai ir muzikos kūrinio egzistavimo būdas, garsinės medžiagos, laiko, judėjimo santykis; o dar plačiau imant – kūrybos prigimtis, prasmė ir esmė.“⁵

Kadangi straipsnis skelbtas Lietuvos istorinio lūžio metu, keliais sakiniais atskleidžiamas ir portretuojamojo požiūris į mūsų kraštą. Po tokios įžangos skelbiamą C. Ballifo tekstą norisi skaityti ne vien dėl pristatomos temos, bet ir kaip savo žmogiškosiomis vertybėmis suintrigavusio autoriaus mintis.

Publicistiką dažniausiai formuoja leidinių redakcijų pasirinktos kryptys ir atskirų redaktorių atkaklumas. Prof. A. Ambrazas yra paskelbęs 120 straipsnių lietuvių, rusų, vokiečių, prancūzų kalbomis, tarp jų yra nemaža dalis mokslinių. Jo publicistika gana įvairi – neretai tai švietėjiška veikla, atsiliepiamai į muzikos aktualijas, daugiausiai pasirodžius naujiems kūriniams. Kartais netikėtai prasiveržia polemikos sukeltos aistros. Tuo visai neseniai galėjome įsitikinti, kai spaudoje buvo suabejota Juliaus Juzeliūno kūrybos metodu ir įžeista kolegė Gražina Daunoravičienė⁶.

Kaip prisimena ilgametė „Kultūros barų“ redaktorė Irena Mikšytė, muzikologas „neapsiimdavo rašyti ką pasiūlysi (kaip kad kiti labiau žurnalistinės pakraipos muzikologai), rinkdavosi temą ir jai įsipareigodavo šventai. Darbą pristatydavo laiku, įvykdydavo išsamiai, nuosekliai ir redakcinio požiūriu nereikėdavo prie jo daug dirbti. Nors straipsnis kietai sucementuotas, bet kalba lanksti. Ambrazas visuomet mielai išklausedavo pastabas, galima būdavo susitart. Šiaip būdavo rimtas, santūrus, išlaikytas, nepašposausi“.⁷ Paklausta, ar

dažnai profesorius rodydavo iniciatyvą, I. Mikšytė pridūrė, jog pati buvusi perdėm iniciatyvi, o kad pats rodytų iniciatyvą – neprisimena.

Nors visada būdamas labai užimtas, Profesorius entuziastingai atsiliepia į naujų spaudos leidinių pasirodymą. Jo straipsnį matome pirmajame ir vieninteliam „Gaidos“ numeryje, viename iš pirmųjų „Krantų“ žurnalo numerių, „Muzikos baruose“. Pasak Rūtos Goštautienės (tuometinės „Krantų“ muzikos skyriaus redaktorės), A. Ambrazas iš tiesų labai gyvai reagavo į naują besiformuojančią terpę, lankydavosi „Krantų“ renginiuose, o po publikacijos apie Oskarą Milašį atsivėrė kaip visai kitas žmogus. „Sukrėtė absoliučiu romantizmu ir švelnumu, prustišku pastabumu ir daugialypumu. Iki tol jį įsivaizdavome kaip griežtą teoretiką. O ši publikacija atskleidė visai kitą jo pusę – smalsumą, platų kultūrinį akiratį. Su Prancūzija jį siejo stiprus ryšys, ta tradicija buvo artima, todėl kelios publikacijos atsirado jo paties iniciatyva. Dar ne viskas atverta, nes didesnė dalis veiklos išvengė kultūrinio rašymo. Tačiau dabar tas gyvybingumas man akivaizdus net teorinėse knygoose. Tuo metu dar buvo sovietmetis, ir žmonės buvo linkę atskirti privatų ir viešą gyvenimą. Namiškiai iš pradžių buvo priblokšti tokio atsivėrimo.”⁸ Profesorius ir pats šiek tiek abejojo, ar verta spausdinti, ar neišjuoks. Šiandien tai vėlgi atrodo jau visiškai kitaip.

Publikacija apie Cloude'ą Ballifą atskleidė, kad jam iš tikrųjų yra svarbi XX a. muzikos tradicija ir kad knygoje „Muzika ir dabartis“ gyvildenti klausimai nebuvo atsitiktiniai. Ir nors didžiosios profesoriaus temos – Juozas Gruodis ir Julius Juzeliūnas – laikui bėgant atrodo vis labiau istorinės, bet ir į jas profesorius pirmiausia žvelgė per to laikotarpio modernėjančių tendencijų prizmę.

Kartu A. Ambrazas nevengia populiariau pristatyti savo rimtųjų darbų ir niekada nepraleidžia progos, net ir kalbėdamas apie iš pažiūros visai kitus dalykus, priminti apie Gruodį, Juzeliūną – tiek giliai tą medžiagą žino ir yra į ją įsijautęs.

Šešiasdešimtmečio išvakarėse paklaustas apie publicistiką, jis taip atsakė: „Rinkausi tai, kam jaučiausi labiausiai tinkamas. Esu atidavęs duoklę publicistikai ir muzikos kritikai, bet dėmesys labiau kryptavo į fundamentalesnius darbus, esančius tarsi muzikos teorijos ir istorijos sandūroje. Ir dėl to per daug nesigailiu, nes jeigu būčiau nuėjęs publicistikos link, būtų buvęs pavojus „nusirašyti“, pereiti į paviršutinišką plotmę. Visuomenei daugiau būna naudos, kai publicistiniai straipsniai rašomi ne iš pareigos, o iš vidinio būtinumo. Kiekvienas save gerbiantis muzikas, esant reikalui, turi sugebėti parašyti kritinį straipsnį, tačiau turi teisę pasirinkti darbo barą pagal savo galimybes, kad nebūtų kraipomas pagal „valstybinį užsakymą”.

Publicistika nebuvo pats „kraštinis“ užsiėmimas. Profesorius prisipažįsta, kad apskritai jam „teko padaryti nemažai darbų, kurių lyg ir nematyti. Tai ne tik pranešimai užsienio konferencijose, bet ir ryšiai su kitų šalių muzikologais, gausi korespondencija. Teikiu informaciją apie natų leidinius, kūrinius, jų įrašus. Tai vėliau atsispindi užsieniečių knygoose, straipsniuose, radijo laidose. Šie mažai kam žinomi kontaktai, kaip pats vertinu, yra vienas svarbesnių barų, jie turėjo įtakos lietuviškos muzikos populiarinimui. Tik visa bėda, kad jie atima labai daug laiko – kol parašai, kol visus artikelius suderini. Panašaus pobūdžio buvo ir pirmasis šių (1994) metų darbas – Vytauto Landsbergio knygos (anglų k.) apie Čiurlionį recenzija svarbiausiam vokiečių kalba leidžiamam žurnalui „Musikforschung“¹⁰ Taigi ne tik sisteminei kūrinių analizei, bet ir šiems kasdieniams nematomiems darbams pamainą sunku bus rasti.

Kokį rašytinės veiklos barą benagrinetume, pastebėtume būdingą aiškia kalbą ir nuoseklų minčių dėstymą. Atsimenu, studijuojant net būdavo šiek tiek apmaudu, kad, profesoriumi iš mano vieno sakinio padarius dešimt, dingdavo visas minties paslaptinumas. Tuomet norėdavosi, kad tekstas turėtų tam tikrą poetinį daugiaprasmiškumą, ir tas atsiradęs aiškumas atrodydavo per paprastas, nesavas. Užtat paties profesoriaus tekstuose nereikia klaidžioti, kad užčiuoptum pagrindinę mintį. Ji nuosekli, paprasta, be prikišamos erudicijos. Kartais profesorius tarsi pasislepia už teksto, kad netrukdytų jo nuosekliai eigai. Svarbiau tiesa nei poetizmai.

Peržvelgęs muzikologo darbus, gali susidaryti vaizdą ne tik apie profesorių dominusias temas, bet ir apie ryškius gyvenamojo laiko požymius, ypač jei dar nesi praradęs sugebėjimo skaityti tarp eilučių. Štai čia dar turėta, ką pasakyti, bet sustota ar redaktoriaus sustabdyta, o ten vėlgi – nežinia kurio įdėtas perkūnsargis ar būtina ritualinė frazė, bet tai, kas norėta, vis tiek buvo pasakyta.

Profesoriui nebūdinga nihilistinė ar arogantiška žiūrėjimo „iš aukšto“ pozicija. Visuose reiškiniuose stengiasi pastebėti ir teigiamą grūdą. Bendraudamas jis kažkaip natūraliai, matyt, iš vidinės pedagoginės

pozicijos, laukia, kol pakils šalia esančių kolegų ar studentų žinių, profesionalumo lygis, gal prisimena ir kaip pats kopė į pasiektas aukštumas, todėl neslegia savo autoritetu, o prireikus labai taktiškai paremia iš šono.

Tų publicistikos darbų, be abejo, galėjo būti gerokai daugiau, nes visuose renginiuose, konferencijose, net posėdžiuose jis nepaleidžia plunksnos iš rankų, o užrašų knygučių ar šiaip pavienių lapų turi sukaupęs devynias galybes, bet visada ant kulnų lipa kiti reikalai. O kiek dar profesoriaus minčių yra jo kolegų, studentų, doktorantų darbuose. Paklaustas patarimo, jis visada dalijasi savo įžvalgiais samprotavimais, dažnai dėl kitų autorių straipsnių ar stambių darbų redagavimo į šalį nustumia savo rašomą knygą ar studiją. Jis visada randa laiko ir yra dėmesingas. Tad visų mūsų labai tegul likimas to laiko jam atseikėja dar daug daug.

Nuorodos

- ¹ *Muzikos enciklopedija A–H*. Lietuvos muzikos akademija, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2000.
Muzikos enciklopedija I–N. Lietuvos muzikos akademija, Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 2003.
- ² Iš autorės pokalbio su B. Žalaliene 2004 04 13.
- ³ Ambrazas A., Gėlės ant Milašiaus kapo, *Krantai*, 1989, Nr. 3, p. 6–13.
- ⁴ Ambrazas A., Claude Ballif: muzikas, mąstytojas, žmogus, *Krantai*, 1991, kovas, p.49.
- ⁵ Ten pat, p. 50.
- ⁶ Ambrazas A., Gerbkime patys save, *Kultūros barai*, 2003, Nr.12, p. 22.
- ⁷ Iš autorės pokalbio su I. Mikšyte 2004 04 14.
- ⁸ Iš autorės pokalbio su R. Goštautiene 2004 04 16.
- ⁹ Metateorijos link, su A. Ambrazu kalbėjosi R. Gaidamavičiūtė, *7 meno dienos*, 1994 vasario 18.
- ¹⁰ Ten pat.

Algirdas Ambrazas – enciklopedistas ir publicistas

Santrauka

Nemaža dalis šios dienos vyresniosios lietuvių muzikologų kartos atstovų yra stebėtinai visapusiški – Vytautas Landsbergis, Onutė Narbutienė, neseniai mus palikęs Adeodatas Tauragis, Jonas Bruveris, Juozas Antanavičius, ir šios konferencijos pagerbiamas Algirdas Ambrazas. Iš jų nemaža dalis yra enciklopedinio tipo asmenybės. Jei Tauragis garsėjo kaip nepamainomas istorinių faktų ir pačios muzikos žinovas, tai profesorius Ambrazas – plataus teorinių reiškinių spektro sisteminiu suvokimu. Neatsitiktinai jie tapo ir vienais pagrindinių šiandien leidžiamos Muzikos enciklopedijos darbininkais.

Prof. A. Ambrazui teko atsakingiausias – vyriausiojo redaktoriaus baras. Jis aprėpia nuo strateginių leidinio modelio formavimo uždavinių, temų struktūrinio medžio sudarymo iki atskirų definicijų formuluočių tikslinimo. Muzikologo nuosekliai peržiūrėta abiejų tomų visa teorinė medžiaga, daug rašyta paties. Tokiu pačiu principu jis tvarko ir kitų tekstus, „išbrisdamas“ visus bruzgynus, papildydamas, paaiškindamas. Peržiūrėjus tekstą profesoriui lieki ramus, kad ten tikrai viskas kaip reikiant. Birutė Žalalienė vyriausiąjį redaktorių apibūdina kaip begaliniai pareigingą. „Jeigu mato, kad stinga straipsnio, sako „aš gal parašysiu“. Atsakomybė už savo prisiimtą barą, nuolat susirūpinęs, jei reikia atneša iš kokios knygos išplėšęs portretą, ar plokštelę“.

Visuotinai žinoma, jog tarp profesoriaus darbų vyrauja mokslinė kryptis. Pagal aprėpiamų darbų barus jis kartais vadinamas lietuvių Cholopovu. Tačiau tai nereiškia, jog jam būdinga ypatingas kalbos sausumas ir sterilumas. Kad profesorius yra pilnas polėkio gali pajusti ne tik keliaudamas kartu į konferencijas ar šiaip žmogiškai bendraudamas, bet ir pvz. skaitydamas poetišką straipsnį apie Oskaro Milašiaus kapo aplankymą Prancūzijoje („Krantai“).

Publicistiką didele dalimi formuoja leidinių redakcijų pasirinktos kryptys ir atskirų redaktorių atkaklumas. Prof. A. Ambrazo publicistiką galima skirstyti į keletą sričių. Tai neretai švietėjiška veikla, atsiliepiamas į muzikos aktualijas, daugiausiai naujų kūrinių pasirodymo proga. Kartais netikėtai prasiveržia aistringas polemisto gaida. Tuo visai neseniai galėjome įsitikinti kai spaudoje buvo suabejota Juliaus Juzeliūno kūrybos metodu ir įžeista kolegė.

Peržvelgus muzikologo darbų sąrašą gali ne tik susidaryti vaizdą apie dominusias temas, bet ir ryškius gyvenamojo laiko požymius.

Algirdas Ambrazas – an Encyclopedist and Publicist

Summary

Quite a big part of the present-day representatives of the Lithuanian musicologists belonging to an older generation are amazingly universal – Vytautas Landsbergis, Onutė Narbutienė, Adeodatas Tauragis, who has recently leftus, Jonas Bruveris, Juozas Antanavičius and Algirdas Ambrazas honoured at this conference. Among them rank some personalities of an encyclopedic type. If Tauragis was famed as an irreplaceable connoisseur of historical facts and music proper, Prof. Ambrazas – for systematic perception of a wide spectre of theoretical phenomena. It is not by chance that they became the main editorial board staff members of the Encyclopedia of Music published in Lithuania.

Prof. A. Ambrazas heads the most responsible section – he is the chief editor – which embraces from strategic goals concerning the formation of the publication's model, the working out of a thematic structural tree to the adjustment of individual formulations of definitions. The musicologist has thoroughly revised the entire theoretical material of both volumes and contributed to the publication. He also edits articles contributed by others, observing the same principle – to solve every “riddle”, complement, elucidate. If the professor looks through the text, be sure that everything is as it should be. Birutė Žalalienė characterizes the chief editor as greatly dutiful. “If he notices that they cannot do without one more article, he simply says” I could write myself”. He feels a strong sense of responsibility towards his duties – always preoccupied, in case of need is ready to bring a portrait torn off from some book, or a record”.

It is common knowledge that it is a scientific direction that dominates in the professor's works. According to the scope of activities, he is sometimes called Lithuanian Kholopov. It does not, however, mean that his language is greatly

dry and sterile. One can feel the professor's fantastic flight of thought not only travelling together to conferences or just communicating but also, say, reading a poetic article ("Krantai") about his visit to the cemetery in Paris, where Oskaras Milašius is buried.

Publicistic writing is to a great extent formed by the directions that editorial boards of publications follow and the perseverance of editors. The publicistic writing of Prof. A. Ambrazas can be divided into several spheres. In frequent cases it is of an educational character, a response to musical topicalities, mainly on the occasion of the appearance of new works. There are cases when all of a sudden a loud note of the passionate polemicist forces its way. Not long ago, we had a good opportunity to make sure of it, when some doubts about Julius Juzeliūnas' methods of work appeared in the press and a colleague was insulted.

The list of the musicologist's works witnesses not only the themes that were of interest to him, but also significant features of the period.